

Kære Byråd

Indledning:

Med ønsket om at ændre skolestrukturen som en konsekvens af det faldende børnetal, har Byrådet igangsat en strukturdebat. Der er indsendt mange gode høringssvar, men mange af høringssvarene har taget udgangspunkt i lokalsamfundenes ønske om at fastholde den nuværende struktur, fordi nærhed for dem har været den ultimative kvalitetsfaktor. Kun få af høringssvarene har reelt forholdt sig til kvalitet i kerneydelsen (læringen) og til kvalitet for Varde Kommunes skolevæsen som helhed.

Vi er isoleret set rigtigt godt tilfredse med det høringsforslag, der ligger for Næsbjerg Skole. En filialskolemodel med en klar ledelsesstruktur uden indlemmelse af dagtilbud, og nu i et endnu tættere samarbejde med vores naboskole i Nordenskov. Vi beholder både overbygning og vores taleafdeling, og ligeledes får vi mulighed for at bygge videre på den gode skole, vi allerede har – senest placeret som bedst i Varde Kommune i forhold til undervisningseffekt¹.

MEN, vi vurderer, at det præsenterede forslag udfordrer den bæredygtighed og stabilitet, som der er brug for på i vores skolevæsen. Forslaget i sig selv giver ikke det ønskede rationale, og der er indarbejdet så mange spidsfindigheder, at mange skoler i fremtiden risikerer at have fokus på overlevelse fremfor læring og udvikling.

Derfor vælger vi også i denne omgang at indsende et høringssvar, som forholder sig kritisk til jeres forslag – og som bygger videre på vores oprindelige høringssvar.

Vi er i processen blevet mødt med oplæg om ”den brændende platform” i form af et drastisk faldende børnetal. Dialogmøder, borgermøder, temamøder, kick-off møder og avisskriverier har fyldt meget de sidste mange måneder.

Vi har i gennem hele forløbet anerkendt det faldende børnetal som præmis for en forandring, og vi har forberedt os på, at der skulle ske mærkbare ændringer i den nuværende skolestruktur.

I stillede opgaven at finde 20 mio. kr. i rationale og lovede samtidig et generelt kvalitetsløft på skole- og dagtilbudsområdet. Jeres præsenterede forslag opfylder IKKE de mål. I stedet står vi med et forslag, der kræver store anlægsinvesteringer i Varde By og forringer økonomien generelt, især på de mindre skoler. Vi er bekymrede for, at den kvalitet, vi i dag har på alle skoler i Varde Kommune, vil skævvrides i fremtiden.

Kvalitet:

Som politikere har I forpligtet jer til at varetage hele kommunens interesser og ikke kun tilgodese nogle fremfor andre. Vi føler i høj grad at hele kvalitetsbegrebet har begrænset sig til at handle om nærhed og transporttid. Vi vil gerne anerkende disse faktorer som kvalitetsfaktorer, men det er for isoleret alene at tilgodese disse faktorer. I vores optik må den altoverskyggende kvalitetsfaktor til enhver tid være kerneydelsen: ”Trivsel, læring og chancelighed”.

I har foreslået en 2-voksen ordning på mellemtrinnet ved mere end 26 elever som en del af jeres kvalitetsløft. Det kommer i 2021/2022 til at handle om 9 klasser i hele kommunen;

- En 4. klasse i Alslev
- To 6. klasser på Brorson
- En 6. klasse på Tistrup Skole
- To 4. klasser og to 5. klasser på Ølgod Skole
- En 4. klasse på Næsbjerg Skole

---

¹ <https://www.cepos.dk/publikationer-projekter/undervisningseffekten/undervisningseffekt-grundskoler/find-din-skoles>

Det svarer til under 4% af samtlige skoleklasser i 2021/2022. Det fremgår ikke af forslaget, hvilke kompetencer de voksne skal besidde, men vi håber på, at der tænkes faguddannet personale. Dette bliver kun kvalitet for de få og en meget begrænset tilførsel af ressourcer.

Vi vil foreslå, at man i stedet tilførte disse ressourcer som en pulje til hver enkelt skole, og at skolerne så lokalt kan tildele ressourcerne til de klasser, der har mest behov for ekstra støtte.

Ledelse:

Forskning peger på at ledelse spiller en afgørende rolle for børns læring, hvilket understreger vigtigheden af kompetent ledelse. Vi er meget bekymrede for den fremtidige ledelsestruktur i kommunen, fordi der bliver mange forskellige ledelseskonstruktioner og kontekster.

Det præsenterede forslag giver en uoverskuelig ledelsesstruktur med følgende enheder:

- 4 skoleledere med selvstændig overbygningsskoler (Ansager, Ølgod, Brorson og Lykkegårdsskolen)
- 1 skoleleder med selvstændig grundskole (Alslev)
- 2 skoleledere med overbygningsskole og 1 filialskole (Næsbjerg og Oksbøl)
- 2 skoleledere med overbygningsskole, 1 filial og 1 børneby (Agerbæk og Blåbjerg)
- 1 skoleleder med overbygningsskole og 2 børnebyer (Tistrup)

Der er dermed ikke mange ledere, der har de samme vilkår og dermed undermineres lederens mulighed for at få sparring og erfaringsudveksling med ligestillede kolleger.

Vi er bekymrede for, at fælles ledelse af skoler og dagtilbud vil tvinge lederne til at være generalister fremfor specialister, da der fagligt er stor forskellighed på de to fagområder indenfor lovgivning, kompetencer, kerneydelse med mere.

Ledelse af flere matrikler vil udfordre nærheden og fokus på læringsledelse, og ledelsestiden vil begrænses på hver enhed, hvilket giver mindre tid til at udvikle skoler og dagtilbud.

Vi frygter, at den foreslåede ledelsesstruktur kommer til at stå i vejen for at udvikle skoleområdet i Varde Kommune, så også her vil der derfor ske en udvanding af den opbyggede kvalitet i skolevæsenet.

Økonomi og tildelingsmodel:

"Opgaven" med at finde 20 mio. kr. i rationale er ikke løst i nærværende forslag. I forslaget er tildelingsmodellen ikke specificeret, hvorfor vi ikke umiddelbart kan vurdere denne. Vi bifalder en revurdering af tildelingsmodellen. Vi ønsker at der udvikles en tildelingsmodel, som sikrer mest muligt kvalitet for færrest penge.

På skoler med lave klassekvotienter vil økonomien i fremtiden blive udfordret, fordi man ønsker en elevtildeling i stedet for en klassetildeling.

Vi mener fortsat, at grænsen for hvor lille en skole kan blive, er for lav, hvis man fortsat ønsker kvalitet for alle børn i Varde Kommune. Den helt store udfordring i jeres forslag er at få økonomien til at hænge sammen.

Der er to scenarier for, hvilke konsekvenser tildelingsmodellens opbygning kan have for de små enheder. Ved en tildelingsmodel, hvor der tages højde for, at prisen pr. elev er højere, vil disse enheder blive uforholdsmæssigt dyre i drift. Med et faldende elevgrundlag, vil denne udgift blot stige fra år til år. Alternativt vil en tildelingsmodel baseret alene på elevtallet, udfordre økonomien væsentligt på de små skoler, således en tilfredsstillende kvalitet ikke kan opretholdes, og dermed langsomt afvikler de små skoler.

Vi vurderer, at der er mange muligheder for at finde større rationaler end de i forslaget præsenterede, og vi mener stadig, det skal ske ved at lukke de mindste skoler i stedet for at skære i tildelingsmodellen. Det vil give store besparelser allerede fra 2018, både på bygningsvedligehold, personale og ledelsesniveau og samtidig bygge videre på en nuværende kvalitet. - Vi henviser i øvrigt til vores første høringssvar i forhold til skolelukninger.

Kommentarer til konkrete elementer i forslaget:

Overbygningsskoler:

Vi vil gerne anerkende ønsket om en hvis volumen i overbygningsskolerne.

Vi ser gerne, at man fastholder overbygningsskoler med en vis volumen fra 7. - 9. klasse. Dette sikrer sammenhængene læringsforløb og færrest mulige skoleskift.

En opdeling af overbygning, med en evt. adskillelse af 9. klasse fordrer på ingen måde et sammenhængende læringsforløb. Målet har været at sikre et attraktivt skoletilbud til især 9. klasserne, men vi mener, at man skal sikre bæredygtige overbygningsenheder bredt i kommunen, hvor 7. - 9. klasser er sammenhængende.

Hvis man ønsker at fastholde 9. classes elever i folkeskolen i Varde Kommune, skal man sikre attraktive skoletilbud. Vi mener ikke, at et evt. skoleskift fra 8. til 9. klasse er attraktivt. Flere vil vælge efterskole i 9. klasse, hvis de i forvejen står overfor et skoleskift.

Der sker en stor konkurrenceforvriddning i forhold til den nye Brorson-overbygning, hvor 9. classes elever kan vælge at tage hen. Alle eleverne i hele kommunen burde vælge frit på samme vilkår (dækkede transportudgifter). I forslaget giver klyngesamarbejdet udfordringer ved lukning af overbygninger, da man kan risikere at komme i 9. klasse i en by, man ikke har tilhørsforhold til og har tilmed får en lang transporttid til.

Jeres forslag udvander overbygningerne udenfor Varde By og skærper konkurrencen om eleverne generelt. Vinderne i "konkurrencen" bliver de skoler, der har de bedste transportforbindelser - sekundært de stærkeste lokalsamfund, som kan gøre reklame for skolen.

Allerede i indeværende skoleår kan man konstatere, at Ansagers overbygning er under grænsen, og derfor bør man allerede i august 2018 lukke overbygningen. Der er i forslaget ikke taget stilling til, hvilken model, man ønsker i Ansager.

Politisk bør I forholde jer til, hvor disse elever skal fortsætte deres skolegang i 7.-9. klasse, så der i Ansager er vished for dette. Man bør allerede nu gå i dialog med Ansager Skole omkring denne problemstilling.

Vi henviser i øvrigt til vores oprindelige høringssvar omkring overbygninger.

Børnebymodellen:

Denne løsning er absolut en nødløsning, som ikke beror på et ønske om øget kvalitet i skoler og dagtilbud. Vi bemærker, at børnebyerne opstår præcis på de skoler, vi i vores oprindelige høringssvar foreslår lukket og som var i spil ved seneste strukturændring. Begrundelsen for, at vi indstiller disse skoler til lukning, er elevtal under 120. Vi mener stadig ikke, der kan sikres optimal trivsel, læring og chancelighed for børn og voksne i en børnebysmodel.

Hvordan skal der fremadrettet sikres kvalitet i klasser med et gennemsnit på 10 elever? Nogle steder helt ned til 5 børn pr. årgang. Hvilket betyder:

- Samlæsning af op til 4. årgange.
- Et meget spinkelt personalegrundlag, både på lærer- og pædagogside, og store udfordringer i fremtidig rekrutteringen af personale. Små enheder vil få svært ved at tiltrække den bedste arbejdskraft, både i skoledel og dagtilbud.
- Man kan ikke sikre, at alle elever har et socialt og fagligt fællesskab - en klasse med få elever, øger bestemt ikke sandsynligheden for, at man kan trives og lære noget. Husk at ingen børn er ens og alle skal have en ven.
- Fortsat store udgifter til bygningsmasse – i særdeleshed til uudnyttet kapacitet.
- Spinkelt grundlag for kvalificeret SFO tilbud, da antallet af børn er ekstremt lavt. Den fulde åbningstid skal fortsat bemandses, hvilket udfordres af få personaler.
- Kravet om linjefagsdækning i 2020 bliver ualmindeligt svært at imødekomme.

Vi undrer os over, hvordan man som politiker vil sikre kvalitet i så små enheder, hvor en stor del af ressourcerne bruges på mange bygninger med ledig kapacitet samt personaledekning af små klasser. Der er fortsat ledig kapacitet på stort set alle skoler, som står uudnyttet - og også vil komme til det i fremtiden.

Med baggrund i ovenstående vil vi opfordre jer til i den grad at revurdere jeres udsendte flertalsforslag: Det er en dyr model med forringet kvalitet.

Øvrigt:

SFO:

I har i jeres forslag ikke forholdt jer til SFO-ledelse på skolerne. Er der fortsat SFO-ledere på alle matrikler, eller forventes SFO-ledelsen varetaget indenfor den tildelte ledelsestid til skoleledelse?

Vi foreslår desuden, at man laver sampasning i SFO i filial- og hovedskolemodellerne i ferieperioderne. Det er vores oplevelse at mange elever ikke benytter sig af SFO tilbuddet, og vores personale kan derfor med fordel deles med en anden skole for at finde rationaler her. Dette giver børnene mulighed for at lære hinanden at kende allerede i indskoling. Det er de selvsamme børn, man skal gå i juniorklub og overbygning med for Næsbjerg Skoles vedkommende.

Klubtilbud 4-6 klasse:

Der opereres med et minimumsfremmøde på 20% for at opretholde klubtilbuddet på skolerne. Vi foreslår, at man i stedet indfører et minimumsantal for overhovedet at oprette tilbuddet – og tallet skal være tæt på 20 børn.

Vi vil også gerne sikre, at der for de elever, der går på en skole uden klubtilbud, er mulighed for deltagelse i juniorklubtilbud på hovedskolen via betalt transport.

Forvaltning/administration:

En besparelse på forvaltningsniveau er fuldstændig overset i det præsenterede forslag. Med faldende børnetal bør det være naturligt også at give forvaltningsniveauet et rationaliseringseftersyn.

Skolebestyrelse:

Hvordan forestiller I jer, at skolebestyrelserne skal se ud fremadrettet? Skal antallet af medlemmer øges, der hvor der er filialer/børnebyer? Vi sidder i skolebestyrelsen, fordi vi brænder for at udvikle skolerne og vores motivation til at yde en indsats her, ville uden tvivl falde, hvis vi også skal varetage dagtilbuddenes interesser. Det gælder sikkert også den anden vej. Ligeledes vil der være få repræsentanter for hhv. skole og dagtilbud og det bliver dermed sværere at få konsensus og fælles forståelse og strategi i bestyrelserne.

Ungdomsklub:

Hvis man ønsker attraktive overbygninger i Varde Kommune, kunne både ungdomsklub og Ungdomsskolen med fordel indtænkes. Vi forestiller os et øget samarbejde. Et samarbejde der netop kan give en kvalificeret konkurrence til efterskoleophold i 9. klasse.

Bygningmasse – ledig kapacitet:

Iflg. forslaget ønsker man at besigtige alle skoler for evt. nedrivning af tomme lokaler. Vi har ikke tiltro til, at dette vil give den store besparelse i et langsigtet perspektiv. For det først fordi vi vurderer, at et ekstra klasseværelse eller to ikke gør den store forskel i det store billede, og for det andet fordi faglokaler, fællesrum mv. ikke kan skaleres ned. Når man vælger at bevare langt de fleste – i vores optik - lukningstruede skoler, må man forvente, at disse skoler i høj grad bevarer den nuværende bygningsmasse. For det andet vil det kræve ressourcer – og dermed udgifter – at foretage vurderinger af skolerne, og det vil på kort sigt derfor alene bidrage til strukturforandringerne med ekstra udgifter.

Da skolerne i hele kommunen har et stort investeringsefterslæb, vil man ved at fastholde næsten alle skoler, fortsat skulle investere og renovere på mange bygninger.

Tidsperspektiv:

At dele af den nye struktur først kan implementeres i 2020 er meget uheldigt. Hvis man i stedet lukkede små skoler, vil man få rationalet allerede fra 2018.

Sammenfatning:

Alt i alt er vi - som tidligere nævnt - godt tilfredse med den løsning, der er præsenteret for Næsbjerg Skole. MEN, vi er også som skolebestyrelse – ligesom I politikere – forpligtet til at tænke på det samlede skolevæsen.

Jeres løsningsforslag tager afsæt i et forenklet kvalitetsbegreb, nemlig nærhed, som ikke kan stå alene!

I vores optik har I præsenteret en løsning, som

- udhuler den eksisterende kvalitet i skoler og dagtilbud
- giver ulige vilkår for kommunens børn
- forringer kvaliteten for alle elever, fordi en del af rationalet skal findes via tildelingsmodellen
- forringer mulighederne for trivsel, læring og chancelighed for alle
- tager afsæt i transporttider, nærhed, overlevelse for lokalsamfundene mere end i kvalitet i børnenes læring
- bruger ressourcerne på kvadratmeter fremfor på læring
- forringer opretholdelsen af Varde Kommunes skolevæsen som en attraktiv arbejdsplads – og dermed også mulighederne for rekruttering og fastholdelse af de bedste medarbejdere
- overser muligheder for besparelser på forvaltningsniveau
- foreslår så små enheder, at muligheden for at imødekomme kravet om linjefagsdækningen i 2020 i høj grad udfordres.
- efterlader et skolevæsen som rammes hårdest på lige præcis ledelse og tildeling, som er centrale elementer i forhold til kvalitet.

Vi bifalder de konservatives forslag, som ikke alene løser opgaven med at finde 20 mio. kr. men også sikrer en ensrettet, langtidsholdbar og bæredygtig skolestruktur for hele kommunens børn. Vi har stor respekt for, at de med deres indgangsvinkel til opgaven står udenfor det endelige forslag, og vi vil dermed gerne anerkende deres holdninger til det endelige forslag. Naturligvis men den indvending, at Taleafdelingen IKKE hører til på den foreslåede specialskole, da talebørnene skal retur til almenskolerne efter endt ophold i Taleklasserne, og derfor om nogen har brug for spejlingseffekten, som de får med Næsbjerg Skoles indskolingsbørn.

Udover det ønskede rationale på de 20 mio. kr. i strukturprocessen, står Varde Kommune for at præsentere et råderumskatalog med en besparelse på 40 mio. kr., og nogle af disse skal findes på skole- og dagtilbudsområdet. Dette understøtter netop, at man er nødt til i strukturprocessen at finde en løsning, der er mere langtidsholdbar end nærværende forslag.

Vi beder jer om at revurdere, om I ønsker, at det, der skal stå tilbage, når den endelige struktur er på plads, er billedet af en byrådsgruppe, der gik på kompromis, og sørgede for, at børnene i kommende år kan forvente en forringet skolekvalitet på stort set alle skoler i kommunen.

Vi er overbeviste om, at der indenfor 5 år kommer endnu en strukturdebat på skoleområdet, fordi den præsenterede løsning for det første ikke opfylder kravet om de 20 mio. kr., og for det andet fordi kvaliteten alt andet lige vil falde, så man vil skulle revurdere skolestrukturen.

Tænk, hvis I var de modige politikere, som kom i mål med at træffe en bæredygtig beslutning, som giver kvalitet, fagligt og socialt - og som samtidig giver ro på skoleområdet i helt op til 10 år!

Vi ønsker en langsigtet og bæredygtig skolestruktur, som sikrer kvalitet i form af læring, trivsel og chancelighed for ALLE børn i Varde Kommune. Det kræver en løsning, der er truffet på baggrund af mod, og som måske gør ondt her og nu, men som vil give arbejdsro for ledere og personale til at have fokus på det allervigtigste, nemlig sikring af børnenes læring og trivsel.

Med venlig hilsen

Skolebestyrelsen Næsbjerg Skole samt FOKUS Næsbjerg²

---

² Paraplyorganisation og forenings sammenslutning i Næsbjerg og Omegn